Ч. 85. (584). Львів, середа дня 25. цвітня 1917. Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В занятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Виходить що дня рано крім понеділка.

Умови передплати у Львові:	
На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

В краю і державі:	
На рік	32·— К.
„ півроку	16·— „
„ чвертьроку	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границю:	
В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В инших державах	34 фр.

Воскресша Україна.

КИЇВ. (Ткб.) Петроградська Телеграфічна Агенція доносить: **Український національний конгрес заявив ся за автономією України в федеративній російській республиці.**

Наддніпрянська Україна, колиска нашої національности, нашого державного житя, тисячлітної української культури і арена нашої буйнеї минувшини, що то

„себе на поруччу не давала
„ворога під ноги топтала

— справді воскресла. Сон, що його снили всі щирі українські серця від Полетики і Василя Капніста, мрія, що ввиджувала ся в віщих настроях Кирило-Методиєвським братчикам, Шевченкови та Драгоманову, тужливо вигдядана хвиля, що ще недавно здавала ся нам так далекою і так недосяжною — на наших очах стала ся фактом, стала реальною, вловимою, пережитою дійсностию. Російська Україна воскресла, прокинулась до широкого, масового житя та свідомого своєї цїли і свого історичного призначеня.

Розмах отсього воскресеня так великий, вістки, що приходять з рос. України так несподівані, рух, що обхоплює там чим раз ширші круги — інтелїґенцію і молодїж, селян і робітників, військо і духовенство — так поражаючий своєю живловою силою, що справді переживаєть ся неначе якусь чудову, своєю величию осліплюючу казку. „Автономія України", „Українська република", „Українське військо" — се кличі, що ще вчера здавались чимсь наскрізь теоретичним та абстрактним, а сегодня ставлять ся як реальні постуляти хвилї. „Українська школа", що була головним і основним пунктом мінімальної української програми в Росії, є вже фактом, котрого політичну далекосяглість може зрозуміти лише той, хто знає, що до зукраїнізованя всего житя на Україні треба їй було лише національно вихованих мас.

Стотисячні українські демонстрації тягнуть вулицями золотоверхого Київа, синьожовті стяги мають у погожому вітрі з запорозького Низу та пишають ся гордо над гуртуючими ся під них масами ще недавно „мертвого" народу, сотки українських орґанїзацій обхоплюють собою всі царини громадянського житя України, Земства і городські ради признають ся до українства, українські ґімназії відчиняють ся, українські ґазети виходять одна за другою, а російське революційне правительство заявляє свою засадничу готовість сповнити бажаня українського народу. Україна воскресла, двигаєсь, неначе приспаний велитень простує спину, стрясає окови з ніг та рук, гордо підносить голову та кличе всім народам Росії і світу

„Гей, не дивуйте добрії люде,
„Що на Вкраїні повстало,
„Що Україна по довгій неволї
„Голову славну підняла!

Відроджене України є в революції російській безперечно найбільшим і політично найважнїйшим фактом по самім факті перевороту з 13. марта с. р. і детронізації царя Николи II. З тим числять ся вже правлячі круги Росії і займають відповідне до сего факту становище. Правда — далекі вони від признаня Україні автономії чи федеративного її відношеня до Росії, не кажучи вже про державну самостійність України. Міністер Керенський, що був усе щирим оборонцем свобідного культурного розвою України і рівноуправненя української мови в Росії, заявив-же прецінь, що Україні годі признати те саме, що Польщі — т. є. державну самостійність. Все-ж таки так заява президента міністрів ґр. Львова, що правительство годить ся сповнити бажаня Українців в справах шкільних та адміністративних, як також факт заведеня на Україні української школи доказують, що тимчасове правительство російське числить ся поважно з українським рухом та не думає злегковажити його значіня. Можна мати надію, що коли Українці розвинуть ще більшу силу, зокрема як зуміють в свої руки хопити управу південних ґуберній та позискати українську часть армії для своїх політичних цїлей, тоді вдасть ся їм і здобути те, що зазначене в поданій повисше депеші **повну автономію України як члена російської федерації.**

Розміри і форми, в яких проявило ся політичне воскресене України, як і кличі, котрі український рух видвигає, є такі, що дають нам повну підставу вірити, що навіть, якби в Росії настала частинна реакція, то вже не зуміє вона українства звести до давного положеня. Українці захопили в свої руки часть публичних прав, свободу мови в пресї і школї, поширили в масах свої кличі, зискали часть армії для своєї ідеї. То, що тепер зробило ся і ще зробить ся, не може так пропасти, але остане — навіть в разї реакції — як національний капітал на будуче. Вже перша російська революція, хоч як коротко триваним було її панованє та хоч як неприготовленим застала вона українство, оставила реальні наслїдки для України. Коли тепер Україна прокинулась як свідома політична одиниця, то лише завдяки ідеольоґічному розвоєви і тим практичним успіхам, які остали по першій революції. І якби ся друга революція, котру вона тепер з таким молодечим розгоном переживає, навіть скінчилась поворотом централїзму та монархії, то сей поворот не задавить уже України. Вона вже за сильна, за свідома, за розбуркана і будучина її лежить уже в її власних руках, залежить уже від її внутрішнього розвою. Будучність російської України — а тим самим і всеї української нації — можемо вважати вже забезпеченою.

Отсе мусить в нас, австро-угорських Українцях, відкликнутись неаби яким політичним гомоном. Українська нація не мала доси поза межами Австрії ніякого пристановища де могла би сяк-так дихати та животіти. В межах лише одної Австрії мала вона — не завдяки добрій волі сего чи того нашого „приятеля" з Відня, але лише завдяки австрійським основним законам і австрійській конституції — певну можність розвитку. Кажемо: певну — бо обмежала її політична практика наших сусідів,

— Сегодня положене основно змінене. В Росії Українці, що правда, не мають реально до сеї хвилї ще й того, що в Австрії але мають за те величезні вигляди на будуче та 35-міліонову, здорову, неспавперизовану масу за собою. А се значить, що точка тяжкости українського питаня пересуваєть ся з над Полтви над Дніпро. Українське питанє набирає міждержавного значіня аж тепер, коли можливе порівнанє між положенєм обох частий українського народу. Се мусить підносити в нас, австро-угорських Українців, чуте нашої власної цїли і нашої сили.

Сегодня ніхто не може нечислитись з Україною. Є вона одною з головних сил східної Европи.

Ми, галицькі Українцї, не маємо причини укривати нашої радости і наших надій з приводу подій на Україні. Навпаки: нехай наші сердечні сусіди приймуть до відома, що ми на сї події много числимо і — мимо всіх денунцияцій Wieczorn-oї, Wiek-у і т. д. числити будемо. Вправдї Wieczorna і Czas витягли з пробудженя російської України таку чисто-польску консеквенцию, що коли рос. Україна віджила і доходить до своїх прав, то їй вже не треба Піємонту в Галичині, і в тім напрямі певне піде „переконуванє" коли треба у Відни. Ми одначе думаємо, що аж тепер в Віднї повинні прийти до думки, як се було не мудро вірити брехням про се, що „Україна се мертва маса". **Україна не зрече ся змагань до державної самостійности** і на тій точці прийде до конфлїкту з російськими державниками. **Се є атут, який все ще остане в руках тих, хто справдї схотів би уладити укр. Піємонт у Галичині.** Лише, що тепер не вистарчать слова, а треба дїл і рішучо зірваня з безглуздою традицією нехтованя українських змагань до самоуправи.

Мимо, Українці австро-угорської монархії, задержимо певне тверезий суд в радіснім упоєню тим, що дїєсь на Україні російській. Там доконуєсь велика річ. Там виростає спід землї велика нация, котрої лише одинайцята частка є в рамах Австро-Угорщини. Ми одначе розуміємо, **що доси австрійська конституция дає нам реально більше ніж те, що принесла російська революция, котра ще може провалитись.** Великі вигляди не є ще політичною дійсностю. **Тому виждемо, що принесе завтра.**

З російської України.

В українських орґанїзаціях.

Привіт. „Кіевская Мысль" ч. 83. з 25. марта подає: „Одним з осередків українського житя в Києві являє ся педаґоґічний музей (на Б. Володимирській ул.). В музею містять головні заведеня; центральна українська рада зединених загальних орґанїзацій, а також головна рада українського студентства. На імя української центральної ради зі всіх кінців Росії й України приходить ряд телеґрам і писем з висловом привітів раді. Ріжні українські орґанїзації висилають в Київ своїх представників до звітів центральній раді.

Орґанізують ся ріжні українські політичві культурно просвітні тов-а й орґанізації.

Українська преса. Нині вийшло перше число українського дневника „Стерно“ — орґан київського українського студентства. Редакція дневника помістила ся в педаґоґічнім музею. В багато містах України і Росії вийшли українські ґазети і журнали. Нині ладить ся в Києві українська часопись: „Нова Рада“.

Центральна українська рада постановила збудити стараня о визначене слідства над орґанізацією обруситеців „Прикарпатская Русь“.

Ріжні українські орґанізації.

„Кіевская Мысль“ подає такі новинки про ріжні українські орґанізації:

Засідане „Товариства розповсюдненя шкільної освіти на Україні“ відбуде ся сьогодня о 7. год. вечер в Українськім Науковім Товаристві, Вел. Підвальна ч. 36. Просять на засідане всіх, хто співчуває ідеї товариства.

В понеділок 26. марта о 12. год. в пол. відбудуть ся загальні збори „Громади на висших жіночих курсах“ з 17 авдиторії.

Також щоденно від 5—7 год. веч. читають ся реферати по українському питаню.

Засіданя Головної Української Студентської Ради тимчасово відбувають ся в будинку Київського Комерційного Інститута. Щоденно прибувають делеґати з провінціональних міст і одержують ся привітні телеграми. Кореспонденцію просять надсилати до „Української Книгарні“ на Безаківській ул. ч. 8.

Ґрупа урядників комітету південно-західного фронту загально російського земського союза, відчуваючи потребу орґанізації українських сил серед служащих комітету, просить всіх Українців в усіх відділах, підвідділах, орґанізаціях і майстернях зібрати ся в юридичному підвідділі на Вел. Володимирській ч. 19 на день 25. марта о 7. год. веч. для вибору делеґата до Центральної української Ради.

Від Краєвого Педаґоґічного Товариства до ради обєднаних громадських орґанізацій вибрано відпоручником відомого українського педаґоґа і бувшого редактора „Кіевской Старины“ В. Науменка.

Велика українська маніфестація в Петрограді.

„Утро Россіи“ з 27. марта доносить:

25. марта в Петрограді відбулась величезна українська маніфестація. Ранком в Казанськім Соборі була відправлена панахида за Шевченка при співучасти великих мас народу. Протоєрей Орнацький сказав слово про здійснене ідеалів поета-мученика за народну волю. Виголошено богато промов.

Потім 20-тисячна товпа з оркестрою, з співом марсиліези та прапорами посунула ся до Таврійської палати (Дума), де маніфестантів повитав представник Виконавчого Комітету Ради робітничих депутатів Соколов і сказав, що комітет признає жаданя української демократії, та що разом з нею буде бороти ся за здійснене ідеалів федеративної републики. Вечером відбули ся великі українські збори.

Українські інжинїри і технїки.

„Кіевская Мысль“ з дня 24. марта містить по українськи таку відозву:

„Українці, інжинїри, технїки і аґрономи! Орґанізуймо ся! Сьогодня о пів до 7. вечер в 14. авдиторії університету св. Володимира відбудуть ся установчі збори центрального українського технїчного та аґрономічного товариства. На сї збори тимчасова рада запрошує всіх, хто інтересуєть ся технїчним, аґрономічним та економічним розвитком цілого українсгкого народу“.

Київські комісарі для шкільних справ.

„Кіевская Мысль“ з дня 28. марта ч. 74. містить таку замітку: „На вчорашнім засіданю виконуючого комітету вислухано заяву комісара шкільних справ В. Науменка що він відмовляєть ся від поручених йому обовязків. Для-того комітет постановив тимчасово поручати виконуване обовязків комісара від шкільництва проф. Чиреву й Іванови Стешенкови. Наказано їм позабирати у висших наукових закладах секретну переписку і долучити її до архиву жандармської управи“.

Жертви на фонд інвалідів УСС.

належить слати де Зем. Банку Гіпот. у Львові Підвалє 7. на щадничу книжочку ч. 3066.

Повитанє Митрополита в Петрограді.

Петроградські ґазети подають широкі звіти про повитанє Митрополита ґр. Шептицького з приводу його приїзду.

Дня 31. марта на двірци очікувала його товпа з кількасот людий, визначних Українців, Білорусів і Литовців. Явило ся також латинське духовенство з епископом Цепляком на чолї.

Коли Митрополит висів з поїзду, зібрана товпа повитала його грімким „Слава!“ яке довго не втихало.

Перший повитав Митрополита офіціяльно епископ Цепляк. Опісля наступили привіти від національностий. Перші, розуміє ся, промовляли Українці, а то: відомий письменник Мих. Могилянський і Лотоцький. Іменем инших українських орґанізацій промовляли пп. Славінський і Стебницький. Іменем Литовців промовляв о. Лявкайтіс, крім того оден Білорусин і оден Поляк з Литви.

Митрополит відповів на всї промови в тих язиках, якими промовляли до него. Опісля в товаристві Українського комітету відїхав він до визначених для него апартаментів. Митрополит виглядає добре. Повитанем був видимо глибоко зворушений, кажучи: „Нинїшний день є найкрасшим днем мого житя!“

В Петрограді, як подають часописи забавить Митрополит 2—3 тижнї.

Приготовленя до повитаня Митрополита у Відни.

Як відомо, заложив ся вже у Відни комітет, що мав дати почин до повитаня Митрополита. Сей комітет скликав ширшу нараду, на якій вибрано ширший комітет. На чолї ширшого комітету станула отся президія: п. президент Ю. Романчук як голова, посол М. Василько і п. Олена Левицька як заступники голови. До виконавчої комісії війшли: п. президент др. Кость Левицький як голова, о. мітрат Жук, посол В. Сінґалевич, дир. М. Сабат, надрадник В. Ясеницький, посол др. Евген Левицький, Вол. Калинович, голова віденської „Просвіти“ Пасічник і голова віденської „Січи“ Пеленський, як члени. Рішено повитати Митрополита в Берлїнї і у Відни. До Берлїна рішено вислати в тій цїли більшу делеґацію. У Відни на двірци мають витати: іменем парляментарної репрезентації п. Ю. Романчук, іменем Народного Комітету др Кость Левицький, іменем Буковинців М. Василько.

ДР К. СТУДИНСЬКИЙ.

З житя холмських еміґрантів.

(Кінець).

А була не мала причина до нарікання, бо не тільки у Волоській Волї, але й тепер після заворушень, по яких парохіяни прогнали нам службу, довело ся дочці носити в цебрах воду а синам та менї рубати дрова і робити всяку иньшу чорну роботу. Треба було витолковувати дітям, щоби їх жаль злагодити, треба було й себе самого кріпити на серци і души та дурити надією на красшу будуччину, щоби видержати удари судьби.

Часто ішов я в ліси і думав на самоті над нашим положенем, згадував про минуле і глядів в напрямі рідних сторін. Не одна слеза тоді упала, про яку тільки Бог і я знали. В хвилях слабости ставав переді мною злий дух, який піддавав менї злі гадки, бо нове нещастє заглянуло до моєї хати. Син, Володимир занедужав на умі і просив, щоби його віддати до шпиталю, бо часто приходить йому на гадку, взяти сокиру і нас поубивати. Ми плакали гірко над його долею і нашим нещастєм. Всеж таки я не віддавав його до закладу божевільних зараз з Мутвиці, а взяв його з собою до Холму, куди мене покликано на інспектора семинарії. Якби у мене не було родинних нещасть, я радував би ся тим переміщенем, що відходжу з пекла ненависти грубих людий, що буду мати до діла з інтеліґентними людьми, що мої доходи поліпшать ся та що мій зять, Блюс дістане після мене парохію, придатну до господарки. Я радував би ся, якби мої родинні справи не лягли тягаром на моїй души та не заволоділи моїм смутком так дуже, бо світ для мене був не милий і чорною ставала будуччина. Часом приходило менї на гадку, лишити ся в Мутвиці, о що мене парохіяни просили, причім оправдували ся, що ворохобили ся, бо сусїдні громади зневолювали їх до сего і грозили пожаром. Однак згляд на долю моїх дітий був сильнійший від моїх бажань, жити на селї і від заяв моїх парохіян. Я взяв синів з собою до Холму, дочку Камілю з дитиною, що прийшла в моїй хатї на світ, і слугою до мужа в Петербурзї, а друга дочка та її муж Блюс прийшли на моє місце.

По дорозї до Холму думав я про всю біду, пережиту на Полїсю, як ми терпіли з браку хати, гроший та иньших домашних прикростий, як нераз товкли ся по лїсах і болотах не тільки днем, але й ночию. До смерти буду памятати, як ми їхали з Бруса, де зять Блюс був що йно учителем на різдвяні свята до мене в Мутвицю. Морозу було 20 степенів, а ми заблудили на болотах, які тільки в части замерзли, а в незамерзлих місцях можна було втопити ся. Ми блудили більше як шість годин, а лід скрипів під нами. Я дав дочці Олїмпії мою шубу і прикрив її сїном на возї, бо їй було холодно. Ми блукали, як в заклятім колесї та не могли найти ніякого берега, бо перед нами розстелила ся така, густа мрака, що на три кроки не можна було нічого бачити. А при тім сови-пугачі так страшно кричали і сміяли ся дивними голосами, а з далека долїтало немовби витє вовків. Коли ми втомили ся і сказали, що доведе ся ночувати на ледї, заплакала моя дочка, що всї погибнемо. Тодї я добув ще останків сил та пішов шукати берега, який вскорі найшов. Що й но тодї виїхали ми з заклятого колеса, найшли хутір в лїсї, де вже люди пробудили ся, топили в печі і нас у дім приняли.

До Холму переселив ся я в місяци липни 1873 року. З огляду на велику спекоту я рішив ся виїхати з Мутвиці під ніч, щоби оминути томлячу дорогу від соняшного горяча. Нічна пора розположує майже кождого подорожного до ріжних думок. Таке було й зі мною. Я думав про долю власну і дітий, яка розкинула нас по ріжних сторонах як яструб стадо куропатв. Я роздумував про свою молодість, про свояків, приятелів і знакомих, про рідні сторони а головно про живописний Бахур. І тодї приходив я часто до висновку: „Якби Она (жінка) жила, все було би инакше!“ А нераз приходили менї на гадку ріжні сумніви: „Скитальче судьби, нещасливий еміґранте! Натягаєш останки сил, товчеш ся днем і ночию як вода в потоцї, клопочеш ся про поліпшене долї для себе і своїх, а бажаного успіху нема! Захоплюєш ся мріями, які ніколи не приносили добра і не сповняли ся! Памятай, що ти від перших днів твоєї молодости терпів і трудив ся на дармо!“

В сїм місци уривають ся виїмки зі споминів о. Амврозія Сїгницького.

Маківка.

Вп. п. сотникови В. Дідушкови та 21 неназваним офіцирам і 11 неназваним підофіцирам У. С. С. у відповідь, а тямучим людям під розвагу.

Щоби звеличати память погиблих борців, скріпити в тих прикрих часах народнього духа і придбати деяку лепту для воєнних інвалідів У. С. В., приготовило товариство „Маківка“ з

Жертви на оселі для інвалідів У. С. В.

належить слати до Товариства „МАКІВКА“ в Новім Санчи.

великим накладом праці і реклями торжественне свято на памятку дволітних роковин боїв на Маківці. Се народне свято, як судети з задаткованих замовлень заповідає ся справді величаво і принесло би поважну суму для наших інвалідів. Кажу „принесло би“, бо як раз в часі підготованя розпочали п. Дідушок і товариші на сторінках обох наших дневників завзяту боротьбу, яка нашу пасивну часом суспільність може знеохотити і відтягнути від святкованя сих роковин, а тим самим і від складаня жертв.

Якаж ціль сеї боротьби? Аджеж се невідклична і безсумнівна правда, що наші Січові Стрільці справді гарно боролись на Маківці і добули найвисшу похвалу, значить, сї роковини надають ся дуже добре до сего, щоби перед густо тепер між нами замешкалими чужинцями, звеличати наше стрілецтво і дати доказ, що не лиш польські, але і українські добровольці вмїють твердо і хоробро постояти за волю і долю народа. І о доходи з сего свята тут хиба не розходить ся, бо чейже кождий поодинокий жертводавець, кождий комітет має вільну волю, жертви при нагоді святочних сих роковин складані, чи зібрані, післати до сеї інституції, чи на сю адресу, яку буде уважати за відповідну. А так як иньші наші фінансові інституції, так і госп.-торг. Тов-о „Макївка“ зібрані принагідно жертви на інвалідів зберігає на окремім рахунку й обовязане віддати їх вповні і з належним процентом остаточно зорґанізованому фондови інвалідів У. С. С.

Тов-о „Макївка“ кинуло лиш гадку і підготовило свято взагалї, а в кождім поодинокім случаю, переводять се місцеві комітети, чи поодинокі до того охочі, народні діячі, котрі знають, що роблять.

Правда, що Тов-о „Макївка“ числить на доходи з наліпок, одноднївки і розпродажи стрілецьких відзнак і карток, та на се воно й є товариством торговельним, а що через масове поширене святочної одноднївки і через велике поширене на селї стрілецьких відзнак і карток, свідомість народня лиш зискає, про се хиба нема що спорати. Правда і те, що при сїй нагоді число членів „Макївки“ поважно побільшить ся, та воно ясно, що се ростуть і більшають зорґанізовані кадри наших свідомих артільщиків і справді можна би мати жаль до тих панів, котрі так легкодушно кидають між народ марево можливого банкротства і зневіри у власні народні інституції і сили.

Поки дирекція і надзірна рада Тов-а „Макївка“ буде мала змогу зі своєї закутини (де однак під сю непевну пору, акти і записки Тов-а незвичайно гарно заховані) виказати прилюдно урядово стверджені цифри і дати, я з огляду на вагу хвилї, бо лиш один тиждень ділить нас від пропамятної днини, уважаю своїм обовязком, подати кілька слів до прилюдної відомости, щоби розвіяти зневіру, яку сей більше нерозважний як корисний подвиг молодих наших старшин стрілецьких міг кинути між загал суспільности.

З обох отвертих листів віє неприхильність до Тов-а „Макївки“, раз тому, що осідок є аж в Новім Санчи, по друге супроти складу дирекції.

В часі основаня Тов-а була офензива зі сходу і лише в Новім Санчи було найбезпечнїйше умістити ся, а що до складу Дирекції, мушу замітити, що ще перед місяцем на конференції зі секретарем Народнього Комітету Вп. д-ром Бараном згодив ся я, що при кінци червня с. р, точно в трилїтну річницю сокільсько-січового здвигу будуть скликані до Львова загальні збори членів, котрі порішать про дальший напрям веденя Тов-а і про його фонди та будуть мали змогу, вибрати другу дирекцію.

Святкуймо проте роковини боїв на Макївці з тим більшим розмахом, а де задля спізненої пори свято се не дасть ся вже на час урядити — пересунути його на найблизшу вільну днину, але не залишити!

А що і справа фондів уже була зачіплена, то для поясненя сеї справи мушу подати, що офіціяльно істнують у нас три стрілецькі фонди (значить загально менше знаних стрілецьких фондів і депозитів є у нас більше число). І так.

1) Фонд інвалідів У. С. С., зложений в Зем. Гіп. Банку у Львові на біжучім рахунку. Фонд сей започаткував старший полковий лікар. Вп. п. Др. Осип Ковшевич, складаючи більшу суму на річ военних інвалідів У. С. С. Сим фондом розпоряджає тепер Вп. проф. Іван Боберський з рамени Б. Управи.

2) Фонд І. полку У. С. С., зложений в Земельнім Банку на вкладці ч. 3066, яким орудує управа полку.

3) Фонд, збираний постійно через Боєву Управу У. С. С. на ріжні стрілецькі цїли, складаний через п. касієра Боєвої Управи У. С. С. Вп. п. проф. Боберського в почтовій щадници у Відни на чековім контї ч. 12.259.

4) Фонд закупна осель-захистів для военних інвалідів У. С. В., заснований і покищо ведений через т-во „Макївка“, котрого начальним директором є Вп. п. радник Василь Яворський, бувший посол і загально відомий народний діяч. Гроші зберігає ся в Лемківськім Банку“ в Новім Санчи. Крім того є ще инші фонди, які тепер носять инші назви, але є звязані з іменем стрілецької орґанізації. Отсе фонди, на які ми за три роки війни здобули ся,

Се однак наші фонди нїчого не обходить, а поки повстане відповідна. так шумно заповідана кураторія „роса очи виїсть“!

Рівночасно є люди, котрі торжественно заявляють, що „уважають за неетичне роблене (?) зі стрілецьких інвалідів реклями для звичайного економічного інтересу“, хочби навіть всї доходи з сего підприємства йшли як раз на облекшене незавидної долї наших найкрасших, в борбі за волю і долю народа, окалїчілих одиниць і без огляду на се, що всї члени дирекції „Макївки“ працюють зовсїм безплатно, та забороняють поодиноким людям ба і цїлим многочисленним товариствам віддавати проценти від своїх таки капіталів на утворене захисту для тих бездомних, нуждарів, колишнїх своїх товаришів стрільцїв, які

дістали кулю чи удар баґнетом або козацьким списом.

Пане сотнику, неназвані в „Українськім Слові“ пакове офіцири і підофіцири У. С. С. — не туди дорога. Не за своє взялись діло. Ваша річ, сповняти як слїд Ваше діло у поли, котрого Ви піднялись в імя великих народнїх ідеалів, а річ суспільности, річ народа і поодиноких його орґанів-товариств, з вдячности і пошани для Ваших подвигів, подбати про долю тих, котрих судьба зробила і може ще зробити нездібним до дальшої працї. Не кидати Вам каменем на хосенну працю других в користь Ваших товаришів-немічників, не зводити Вам борби з вимріяними вітраками, а по змозї підпирати і підпомагати сї змаганя лептами і повагою Вашого імени і Ваших справдї геройських подвигів!

Гаразд!

Хутір Біжків Лаврикові 20/4 1917.

Василь Сїдельник.

НОВИНКИ.

— **Засїдане ширшого комітету в справі торжественного принятя Митрополита ґр. Шептицького.** В виду урядового потверджeня вістки, що російське провізоричне правительство дозволило Митрополитови на поворот, не ставляючи зі своєї сторони жадного застереженя, „ґрупа ініціятиви“ скликала дня 19. с. м. засїдане ширшого комітету, щоби уложити подрібну проґраму торжественного принятя заслуженого українського діяча. На підставі підготованих нарис „ґрупи ініціятиви“ збори уконституовали ся як ширший комітет до президії якого увійшли: П. президент Юліян Романчук як голова, посол Микола Василько і п. Олена Левицька, яко містоголови, професор І. Боберський як секретар. Покликано до житя комітет виконуючий в склад якого увійшли: П. президент др. Кость Левицький як голова, о. мітрат др Жук, посол Володимир Сінґалевич; дир. Н. Сабат. надрадник В. Ясеницький, посол др Евген Левицький, редактор Володимир Калинович, голова віденської „Просвіти“ Пасічник і голова віденської „Січи“ Пеленський, яко члени. Рішено повитати Митрополита в Берлїні і у Віднї. До Берлїна порішено вислати в тій цїли делеґацію зложену з пяти осіб. До привитаня на двірци у Відни упрошено пп. послів Ю. Романчука, дра К. Левицького і Миколу Василька.

— **Участь шкільної молодїжи в принитаню Ексц. Митрополита.** Президія Ради шк. кр. поручила всїм дирекціям середних шкіл і учительських семінарий і Радї шк. окр. у Львові звільнити від шкільної науки всїх учителїв Українцїв та шкільну молодїж гр. кат. обряду в день повороту Ексц. Митрополита до Львова. Молодїж має явитись під проводом учителїв на означенім місци і повитати свого Князя-Мученика.

— **Нормальні днї цїсарські** вільні від науки шкільної в школах середних і народних установило міністерство віроісповідий і просвіти отсї: 27. цвітня день імянин цїсаревої, а 9. мая день єї уродин і 4. падолиста день імянин цїсаря.

— **Відзначенє Українця.** Олександер Вінтоняк судія з Заболотова яко надпоручник в битві на російськім фронтї тяжко ранений, зістав в сих днях іменований авдитором при суді дивизійнім у Відни і відзначений декорацією „signum laudis mit Kriegsdekoration und Schwertern“.

— **Вістка з полону.** Ми одержали слідуюче письмо: Світла редакція! Прошу красенько в однім із чисел „Українського Слова“ помістити мою адресу у полонї, а се тому, що не маю з рідних сторін ніякої вістки, а коли буде видрукована адреса, може скорше одержу де що від ріднї, знакомих і шкільних товаришів. За сповнене бажаня буду дуже вдячний. З поважанем одн. ох. П. Андрушко военно-плїнний, рота 223 № 11, Березівка, Забайкальская область, Східна Сибєрія.

— **Заходом кружка У. П. Т. в Яворові** розпічнеть дня 1. мая с. р. дво- згядно тримісячний приготовляючий курс до вступного іспиту до І кл. ґімназії. Зголошуватись в дирекції української ґімназії. Числить ся, що Вп. патріоти приєднають більшу скількість молодежі на сей курс.

— **З Харкова.** „Кіевлянинъ“ в ч. 73 з дня 27. марта в телєґрамі з Харкова між иншим подає, що збори Українцїв висловились за скликанем установчого зібраня для заведеня демократичної републики, за автономією України, за заведенем в народних школах і судах української мови та за виданем Радою робітничих депутатів часописи на українській мові.

— **З Полтави.** „Биржевыя Вѣдомости“ з 23. марта доносять з Полтави: Сегодня стара Полтавщина урочисто приєднала ся до загального святкованя великого відродженя Росії припинивши занятя, замкнувши крамниці, інституції, підприємства. Радісно схвильований нарід урядив ґрандіозний мітинґ, розлив ся по вулицях безмежною рікою, наповняючи колиску України побідними піснями, трубними звуками військової оркестри. В мітинґу взяв участь почесний горожанин Полтави, автор „Слїпого музики“ — „нинї прозрівшого“ сивоголовий Короленко, який скромно слухав усїх бесїдників, злившись з народом.

— **З Хвастова.** „Кіевская Мысль“ ч. 70 з дня 24. марта доносить, що селяни дуже цїкавлять ся подїями, просять книжок і ґазет з описом державного устрою свобідних країв і цїлком виразно заявляють ся за републикою. На другім з черги вічу виголошувано бадьорні і радісні промови. Особливий успіх мав учитель місцевої висшої народної школи Іваненко, який говорив по українськи і накликував всїх до єдности і приязни.

Та-ж „Кіев. Мысль“ з дня 2. марта доносить, що начальником міліції в Хвастові вибрано бувшого посла до другої Думи, члена української думської Фракції Нечитайла.

— **З неділї.** Майже кождої неділї у Львові увихають ся Поляки з пушками по містї і збирають за кождим разом на иньшу польську цїль. Остогидло то вже і самим Полякам. Не

перейдеш вулицею спокійно, бо зараз пушку під ніс пхає, пне ся до кляпи від плаща відзнаку припинати, а як відмовиш то горе тобі чоловіче. Особливо ми Українці падемо часто жертвою зденервованя.

Наша терпелива суспільність переходить мовчки і не зважає на те. Але терпеливість має також свою міру. Коли власти не хочуть положити раз кінець тій жебранині, то бодай нехай поучать квестарів, що дасть до пушки лише той, кому схоче ся дати.

Є ще між нами ренеґати, які в ту „польську пушку“ кидають гріш і за се дістають відзначене. Маємо вже їх в реєстрі і при ліпшій нагоді подамо назвиска їх нашій суспільности на вічну памятку. — Знаменне є і се, що квестарі не оминають і Німців.

Оповістки.

Середа, дня 25. цвітня 1917.

Нинї: 25. цвітня гр.-кат. Василя, римо-кат. Марка.

Завтра: 26. цвітня гр.-кат. Артемона, римо-кат. Клета і Мар.

Послідні вісти.

З головної австрійської кватири.

З дня 24. цвітня.

На жаднім фронті не приключило ся нїчо важного.

Заступник шефа Генерального штабу польний маршалок-поручник Ф. Гефер

З головної німецької кватири.

Західний фронт:

Фронт пільного маршалка баварського наслідн. престола Рупрехта:

На поли битви під Арра англійські сили, що стоять на французькій земли — виміряли вчера другий, сильний удар, щоби переломити німецькі лінії. Від ряду днів тяжкі батерії масово острілювали наші становища. Дня 23. с.м. досвіта борба артилерії взмогла ся до найсильнійшого огня, який не уставав. Недовго потім на фронті 30 км. рушили до наступу англійські, наступаючі війська, також при помочи панцирних автомобілів. Привитано їх нашим нищачим огнем і в богатьох місцях змушено їх до відвороту серед значних втрат. В иньших місцях борба перехиляла ся в одну, то другу сторону. Денебудь здобув що неприятель на терені — наша піхота, що рвала ся до наступу з погордою смерти — протинаступом випирала його. Західні передмістя в Ленс, Авійон, Опса, Ґізель, Рої і Жімап були точками завзятих опорів.

По невдачі першого наступу, під вечір через поля, вкриті трупами, перед нашими лініями розпочав ся новий великий наступ новими масами військ, іменно незвичайно сильний на обох берегах Скарпи.

І його сила розбила ся о геройство нашої піхоти, частию в огни, частию в рукопашній борбі і під сильною діяльностю нашої артилерії. Лише на гостинци Арра-Камброа неприятель зискав на терені парусот метрів. Румовища місцевости Жімап лишили ся в його руках.

Так як на Есн і в Шампанії так і під Арра неприятельська проба переломаня нас не удала ся серед величезних втрат.

Англійська сила в наслідок проворности нашої начальної команди і витревалої волі побіди наших геройських військ потерпіла тяжку криваву невдачу. Армія з надією жде нових борб.

В сукцесах послідних борб кождий поодинокий Німець має свій удїл, чи то мужчина, чи жінка, селянин, чи робітник, котрий стає до услуг для вітчини і сили свої обертає на заосмотрене армії. Жовняр німецький на фронті знає о тім, що кождий дома сповняє свою повинність і працює без впину, щоби помочи йому там далеко в тяжкій борбі на смерть і житє, о бутє або не бутє.

В области инших армій на західнім фронті і на инших теренах війни не було великої боєвої діяльности.

Перший генеральний квартирмайстер Людендорф

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Д-р Осип Назарук. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 15.